

Preek over Hebreëën 12:1-17

Broeders en zusters,

Zoals u ongetwijfeld elke week weer hoort afkondigen, hebben we op donderdagavond in onze gemeente een bidstond. Gemiddeld komen daar zo'n 25 mensen op af, en dat is mooi. Heel mooi. Maar er kunnen er nog veel bij. Dus ook u bent van harte welkom. Dat wist u natuurlijk wel, maar ik zeg toch nog maar eens.

Tijdens de bidstonden die ik zelf leid heb ik in twee jaar tijd de hele Hebreëënbrief stap voor stap behandeld. Het kan dus zijn dat de bezoekers van de bidstond een stukje herhaling meekrijgen vandaag, maar volgens mij kan dat geen kwaad. Herhaling is de kracht van de reclame.

Om een bijbelboek te begrijpen is het altijd van belang om te weten in welke situatie een boek of een brief is geschreven. Dat is wel goed om te realiseren. De bijbel wil ons heel veel leren over wie God is en hoe we als kind van God mogen leven. Maar als we de geschreven woorden niet lezen in z'n context, dan kun je maar zo de bijbel laten buikspreken.

Vandaar eerst even naar de achtergrond van de Hebreëënbrief kijken. Mocht u een Statenvertaling bij u hebben dan zult u zien dat er boven deze brief staat: *de brief van Paulus aan de Hebreëën*. In de NBG vertaling staat er als aanhef: *de brief aan de Hebreëën*. Door de hele kerkgeschiedenis heen is er door geleerden discussie geweest over het auteurschap van deze brief: Is Paulus de schrijver of iemand anders. Vandaar ook de plaats in het Nieuwe Testament. Eerst krijg je in het NT de brieven van Paulus aan verschillende gemeenten: Romeinen, Corinthe, Efeze, Galaten, Fillipi, Colosse, Tessalonika. Dan krijg je de brieven van Paulus aan personen: Timoteüs, Titus, Filemon. Dan pas de brief aan de Hebreëën – van wie sommigen menen dat hij ook door Paulus is geschreven – en dan de brieven van andere schrijvers: Jakobus, Petrus, Judas, Johannes.

Als Paulus zeker de schrijver was geweest dan had de brief aan de Hebreëën ongetwijfeld voor de brieven aan de personen gestaan. Maar nu staat de brief tussen de brieven die zeker van Paulus zijn en de brieven die van anderen zijn in.

Het is in ieder geval zeker dat de stijl van de Hebreëënbrief totaal anders is als de andere brieven van Paulus. Paulus zou de schrijver kunnen zijn, maar we kunnen het

niet zeker weten. Er is in de brief zelf geen duidelijke aanwijzing. De stijl wijst eerder op een andere schrijver dan op Paulus.

De Hebrëënbrief is geschreven aan Joodse christenen, die te maken hebben met onderdrukking door hun Joodse volksgenoten. Door deze druk dreigden zij het geloof in de Here Jezus los te laten. De schrijver wil de Joodse christenen aansporen om vol te houden en de Here Jezus niet los te laten. Vandaar ook dat hij deze Joodse lezers aanspreekt in hun eigen geloofstaal. Vertrouwd als de Joden zijn met het Oude Testament toont de schrijver aan hoe groot de Here Jezus is. Hij heeft zelfs meer te bieden dan Mozes, de grootste uit het Oude Testament. Hij is groter dan de engelen. Hij is belangrijker dan de hogepriester, hoger dan Aäron. En omdat Jezus zo groot is, moeten de lezers trouw blijven aan Hem. En hoe we dat moeten doen maakt de schrijver in de tekst van vandaag duidelijk met een voorbeeld. Een voorbeeld dat wij ook goed kunnen begrijpen.

Het voorbeeld van een stadion. We moeten niet vergeten dat het NT is geschreven in de Romeinse tijd. Een tijd waarin theaters werden gebouwd en stadions. Tijdens onze Israelreis twee jaar geleden hebben we daar ruïnes van gezien in Ceasarea. Maar ook films als Ben Hur, of the Gladiator geven daar een goed beeld van. De schrijver gebruikt dus het beeld van een stadion waar een hardloopwedstrijd wordt gehouden. Ook daar was men allang vertrouwd mee in het Romeinse rijk. De eerste Olympische Spelen gehouden werden in 776 voor Christus. De schrijver vergelijkt nu het leven van een christen met een hardloper in zo'n stadion. Maar hij zegt ook wat over de supporters. En daar wil ik eerst op in gaan.

Hij heeft het over een wolk van getuigen rondom ons. Die getuigen, daar heeft hij het in het vorige hoofdstuk over gehad. Hoofdstuk 11 gaat over gelovigen die het hebben volgehouden in het geloof. Stuk voor stuk gelovigen uit de tijd van het Oude Testament. Namen die bekend waren bij de Joodse lezers van de brief.

Een van die mensen is Henoeh. Henoeh was een geloofsheld en toch weten we bijna niets van hem. We weten wie zijn vader is, we weten dat hij zelf ook kinderen verwekt heeft. Maar we weten verder niets van zijn daden. We weten niet of hij een prediker is geweest, of een profeet of een groot leider. Nee, het enige wat we van Henoeh weten is: Henoeh wandelde met God!! Henoeh had zijn oog gericht op God!

Ik herinner me een begrafenis van een oude broeder in Wapenveld. Hij was de vader van een goede vriend van ons. Deze man viel niet echt op in zijn kerk. Maar op de begrafenis sprak een van zijn zonen. Hij zei: *Onze vader heeft bij zijn leven ons laten zien wat het karakter van de Here Jezus is. Hij liet ons liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing zien.* Deze broeder viel niet op door zijn geweldige prestaties in het Koninkrijk met God. Hij wandelde stilletjes met God. Misschien wel net als Henoeh! Ik weet nog dat ik toen dacht: als je dus graag wilt dat je kinderen dat ook over jou zouden zeggen op je begrafenis, dan moet je dus vanaf vandaag zo gaan leven. Dat is wel een prikkel om over na te denken. Hoe zou u willen dat over u gesproken werd op uw eigen begrafenis? En wat moet er nu nog gebeuren zodat ze dat ook werkelijk gaan zeggen?

Iemand die ook wandelde met God was Noach. Noach is veel bekender dan Henoeh. Dat is ook wat geweest met die Noach. Wij kennen het verhaal, dus we verbazen ons niet meer, maar dat was wat. Hij begint me een reusachtig schip te bouwen op het land, geen water in de buurt. De Nederlander, Johan Huibers heeft in Dordrecht de ark op ware grootte nagebouwd. Een schip van ca. 30 meter breed, 23 meter hoog en 135 meter lang. Tientallen jaren is Noach aan het bouwen geweest en de buren maar lachen. Noachs levenswerk was het bouwen van een boot omdat God hem verteld had dat de zondvloed zou komen. Wij zouden hem toch ook voor gek verklaren. Maar Noach heeft volgehouden, ook al zag hij tientallen jaren niets van de vervulling van de woorden van God. Noach wilde niet mee doen met de zondige mensheid om hem heen, maar hield zijn oog gericht op God!

Nog zo'n geloofsheld is natuurlijk Abraham. Abraham leefde in het verre Babel toen God hem riep. Abraham moest zijn familie en volk verlaten, zonder dat hij wist waar de reis naartoe zou gaan. Hij wist alleen dat hij onderweg was naar het land dat God hem zou wijzen. Hij moest het doen met Gods Woord: Je krijgt een land, je zult tot een groot volk worden en alle volken zullen door jouw nakomeling gezegend worden. Toen Abraham stierf had hij een zoon en een heel klein stukje land in bezit, het graf van zijn vrouw. Toch heeft Abraham altijd vastgehouden aan de belofte van God. Die nakomeling van Abraham is natuurlijk Jezus.

In hoofdstuk 11 worden ook nog andere namen genoemd. Abel, Sara, Isaäk, Jakob, Jozef, Mozes, Rachab. In 11:32 stopt de schrijver met het noemen van namen. Hij zou nog wel even door kunnen gaan. Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, Samuel, enzovoort, enzovoort....

Kenmerkend voor al deze geloofshelden is dat zij hebben volgehouden te geloven. Voor de Oudtestamentische gelovigen gold vooral dat zij het oog gericht hadden op Gods beloften, ook al zagen zij de vervulling niet. Maar toch hebben zij zich daar aan vastgeklampt.

En wat mij betreft mogen we deze namen ook best aanvullen met eigentijdse voorbeelden. In Hebr. 13:7 staat: *houdt uw voorgangers in gedachtenis, die het woord Gods tot u hebben gesproken; let op het einde van hun wandel en volg hun geloof na*. Dat woordje voorganger mag u 'breed' zien. Het gaat om mensen die ons zijn voorgedaan en wiens levenswandel met God een voorbeeld is geweest. De Hebreëen worden aangespoord om hun geloof na te volgen. Ook deze voorgangers zitten op de tribune. En ook de mensen die voor ons een aansporing zijn geweest.

Ik hoor jongeren nog wel eens zo over hun opa of oma praten: *Mijn oma was heel gelovig, ze bad voor ons, zie liet merken in haar leven dat ze dicht bij God leefde*. Ik had zelf ook zulke grootouders. Toen mijn opa ongeneeslijk ziek werd heeft hij op zijn ziekbed allemaal gedichten geschreven. Gedichten waaruit bleek dat hij troost vond bij het kruis van de Here Jezus. De gedichten zitten vol spellingsfouten. Mijn opa was een eenvoudige man. Maar zijn leven en sterven was een getuigenis. Ik was nog jong toen mijn opa stierf, maar toen ikzelf bewust gelovig werd had ik zo graag nog met hem over z'n geloof gesproken en wat verlang ik ernaar om straks op de nieuwe aarde m'n overleden familieleden weer te zien, we hebben dan een hele eeuwigheid om ons te verheugen in onze God.

Het leven van deze mensen mag een aansporing voor ons zijn om ook vol te houden. Deze mensen kunnen net als Paulus zeggen: *Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop ten einde gebracht, ik heb het geloof behouden, voorts ligt voor mij gereed de krans der rechtvaardigheid, welke de Here mij zal geven, maar niet alleen mij, maar ook allen, die zijn verschijning hebben liefgehad.*
(2Tim.4:7)

Deze mensen zitten dus allemaal op de tribune. Zij hebben hun loop al ten einde gebracht. Maar wij lopen nog.

Nu moeten we dit denk ik niet uitleggen alsof onze overleden gelovigen ons bezig zien tijdens ons aardse leventje. Dan leggen we teveel in de tekst. Het leven van deze geloofsgetuigen is een aansporing voor ons. Terwijl wij nog bezig zijn met onze hardloopwedstrijd mogen we ons door hun leven laten aanmoedigen.

Hoe moeten we nu onze wedstrijd lopen? Daar zegt de tekst ook het een en ander over. Het eerste dat we moeten is doen is een aantal zaken afleggen die in de weg staan. Als iemand gaat hardlopen, dan verschijnt hij vandaag de dag in makkelijke kleding. In de tijd van de eerste Olympische spelen was het zo dat de deelnemers, alleen mannen, poedelnaakt aan de start verschenen. Vandaar ook dat er geen vrouwen op de tribune mochten komen. De hardlopers hadden dus alles afgelegd dat in de weg zat. Tegenwoordig kennen schaatsers, wielrenners en zwemmers ook vaak van die gestroomlijnde kleding. Niets mag de sporter hinderen om een goede prestatie neer te zetten. Dat wordt als voorbeeld gebruikt....

Wat moet er dan afgelegd worden? De tekst heeft het over twee dingen: last en zonde. Wat zonde is, is niet zo moeilijk. Zonde is alles dat in gaat tegen Gods wil. Alle dingen die God verboden heeft in de bijbel. Volgens de schrijver van de Hebreeënbrief zitten zonden je gewoon in de weg tijdens je levensweg. Als er zonden in je leven zijn, dan moet je die afleggen. Dat wil zeggen dat we onze zonden belijden bij God. Er vergeving voor vragen en ons voornemen om ze na te laten. Zonden die opgeruimd zijn zitten niet meer in de weg.

Maar het tweede dat afgelegd moet worden is last. Wat last is, is een beetje moeilijker. Bij last moet ik denken aan dingen die op zich niet fout hoeven zijn, maar die door ze teveel aandacht te geven toch in de weg kunnen staan in het volgen van Jezus.

Ik vind voetbal een erg leuk spelletje. Dat weten ondertussen heel veel mensen wel van me. Voor zover ik weet is dat geen zonde. Maar het kan wel iets worden wat mijn dienen van God in de weg staat. En dat geldt natuurlijk voor elke hobby. Hobby's kunnen uit-de-hand-gelopen-hobby's worden. Het is daarom best eens goed om je leven te evalueren. Zijn er dingen in mijn leven, die het dienen van God in de weg

staan? Heeft Jezus de plek in mijn leven die Hem toekomt? Stel ik de juiste prioriteiten?

Tot zover het afleggen van last en zonde.

Dan nog iets over het doel waar ons op richten. De tekst zegt dat we ons oog moeten richten op Jezus, de leidsman en de voleinder van het geloof.

Een leidsman is een gids. Denkt u maar aan een gids in het oerwoud die met z'n kapmes een weg baant door de wildernis. Je moet dicht bij die gids blijven anders kom je geheet om in de wildernis. Zo mogen wij dicht achter onze gids blijven. De Here Jezus baant ons de weg door de wildernis die dit leven soms kan zijn. Maar Jezus is ook de voleinder. Hij heeft zijn loop door dit aardse leven al voleindigd. En net als alle getuigen op de tribune is hij daarin ook een voorbeeld voor ons. We mogen ook naar Zijn voorbeeld kijken. Jezus heeft ten bloede toe weerstand moeten bieden aan de zonde. Dat betekent, hij heeft weerstand geboden aan al het kwaad dat de zondaren Hem aan deden. Zover ging de verdrukking die de Hebreëen moesten ondergaan niet. (vs. 4) *Jullie hebben nog niet ten bloede toe weerstand hoeven bieden tegen de zonde die jullie wordt aangedaan.* Het gaat dus niet om de worsteling met je eigen zonden in dit verband, maar over het kwaad dat anderen je aandoen. Jezus heeft dit kwaad verdragen. Hij heeft z'n kruis op zich genomen en daarom mag Hij nu op de ereplaats zitten, aan de rechterkant van Gods troon. Het voorbeeld van de Here Jezus hierin en het voorbeeld van overleden gelovigen mag een aansporing zijn voor de Hebreëen om het geloof in de Here Jezus vol te houden.

Verslap niet. Hou vol. Dat was de boodschap voor de Hebreëen. En dat is ook de boodschap voor ons vandaag.

Wij hebben in ons land niet te maken met verdrukking. Wij worden niet achteruit gezet omdat we christen zijn. Dat is op andere plaatsen in deze wereld wel anders. Leest u de blaadjes van Open Doors er maar eens op na. Gelovigen in Noord Korea, China en christenen in islamitische landen hebben het vaak zwaar. Maar misschien hebben wij wel heel andere valkuilen. Juist onze welvaart maakt misschien wel dat we God denken minder nodig te hebben. Juist de grote hoeveelheid informatie die we via de moderne media tot ons krijgen kunnen er voor zorgen dat de belangrijkste informatie, het woord van God, niet de plaats krijgt die het toekomt.

Juist slechte voorbeelden van christenen en kerken kunnen bij ons het zicht vertroebelen op Jezus.

Daarom vanmorgen een dubbele aansporingen. Eerst maar voor ons ouderen. Lieve broeders en zusters, zullen we met elkaar proberen alles af te leggen wat in de weg staat om de wedloop te lopen. Zullen we ons hart eerlijk onderzoeken en alles wat er niet hoort opruimen, zodat er straks echt door onze nakomelingen gezegd kan worden dat we met God hebben gewandeld.

En ook voor onze jongeren. Jongens en meisjes, ongetwijfeld zijn er voorbeelden genoeg te vinden van christenen die maar heel weinig het beeld hebben getoond van de Grondlegger van ons geloof Jezus. Dat is erg. Daar zijn wij ouderen in tekort geschoten. Maar ik hoop dat je ook verder gekeken hebt. Want ze zijn er wel! Geen perfecte mensen. Maar authentieke mensen. Mensen die met vallen en opstaan het oog op Jezus gericht houden. Trek je daar aan op! Laat hun leven ook voor jou een aansporing zijn. Al zijn die slechte voorbeelden er, ze zijn nooit een aanvaardbare reden om zelf niet achter Jezus aan te gaan.

Zullen we zo met elkaar onze wedstrijd lopen. Rennen....alsof je leven er vanaf hangt. Zal ik je wat zeggen.....je leven hangt er van af!

Amen

Februari 2012
G.P. Hartkamp
Wapenveld